

Comisia pentru petiții

15.9.2023

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: Petiția nr. 1018/2020, adresată de Reiner Sauerwein, de cetățenie germană, în numele Bürgerinitiative Lebensraum Vorpommern, privind oprirea construcției terminalului de containere în zona protejată Natura 2000 din Wolin/Świnoujście din Polonia

1. Rezumatul petiției

Petiționarul atrage atenția Parlamentului asupra faptului că proiectul de construcție a unui terminal de containere de adâncime în portul extern din Świnoujście va deteriora în mod ireversibil o zonă Natura 2000 din insula Wolin și din zona Świnoujście, afectând mediul și turismul de-a lungul întregului Golf Pomeranian. Petiționarul explică faptul că există mai multe rezervații naturale pe insulele Usedom și Wolin. În opinia sa, o astfel de comasare de fabrici la gura de vărsare a Swinei și în Golful Pomeranian va distruge ecosistemul sensibil al Mării Baltice și peisajul litoral. El adaugă că această regiune este foarte importantă pentru turiștii iubitori de natură. Petiționarul susține că proiectul se bazează pe noua lege specială poloneză privind investițiile în construcția de porturi externe, adoptată de Polonia la 9 august 2019. El susține că proiectul încalcă Directiva privind păsările (2009/147/CE) și Directiva privind habitatele (92/43/CEE), precum și Directiva 85/337/CEE privind evaluarea impactului asupra mediului. În plus, el evidențiază că Polonia se confruntă deja cu proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (vezi procedura 2016/2046) pentru nepunerea în aplicare a acestei din urmă directive.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 17 decembrie 2020. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 227 alineatul (6) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 30 iunie 2021

Următoarele directive pot fi aplicabile proiectului: Directiva privind habitatele¹ și Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM)².

Articolul 6 alineatele (3) și (4) din Directiva privind habitatele prevede că:

„Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective și în conformitate cu dispozițiile alineatului (4), autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, după caz, după ce au consultat opinia publică.

Dacă, în ciuda unui rezultat negativ al evaluării efectelor asupra sitului și în lipsa unei soluții alternative, planul sau proiectul trebuie realizat, cu toate acestea, din motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic, statul membru ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000. Statul membru informează Comisia cu privire la măsurile compensatorii adoptate.

În cazul în care situl respectiv adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de sănătatea sau siguranța publică, de anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu sau, ca urmare a avizului Comisiei, de alte motive cruciale de interes public major”.

Proiectul ar putea intra, de asemenea, sub incidența punctului 8 litera (a) sau (b) din anexa I la Directiva EIM. Proiectele enumerate în anexa I necesită efectuarea unei evaluări obligatorii a impactului asupra mediului înainte de acordarea aprobării de dezvoltare.

În ceea ce privește Convenția de la Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier³, cerințele referitoare la evaluarea impactului asupra mediului al proiectelor transfrontaliere sunt prevăzute la articolul 7 din Directiva EIM. Conform articolului 7 alineatul (1) din Directiva EIM, dacă un stat membru ia la cunoștință că un proiect este susceptibil să aibă efecte importante asupra mediului în alt stat membru sau dacă un stat membru care este susceptibil de a fi grav afectat solicită acest lucru, statul membru pe teritoriul căruia se intenționează derularea proiectului trimite către statul membru afectat, cât mai curând posibil și nu mai târziu de informarea propriei opinii publice, printre altele, o descriere a proiectului, împreună cu toate informațiile disponibile privind eventualul impact transfrontalier, precum și informații privind natura deciziei care ar putea fi luată. Orice observații primite din partea statului membru afectat sunt luate în considerare atunci când se ia o decizie de acordare a aprobării de dezvoltare.

Tipul de proiect descris de către petiționar, având în vedere caracteristicile și amplasarea acestuia, ar necesita o evaluare a impactului său asupra siturilor Natura 2000 în cauză. În Polonia evaluarea respectivă este integrată în procedura de evaluare a impactului asupra

¹ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

² Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, JO L 26, 28.1.2012, p. 1-21.

³ <https://unece.org/environment-policy/environmental-assessment/introduction>.

mediului. În cursul acestei proceduri trebuie analizate toate impacturile posibile asupra rețelei Natura 2000, iar autoritățile pot aproba proiectul numai după ce au constatat că acesta nu va afecta semnificativ integritatea siturilor Natura 2000.

Dacă se conchide că proiectul va avea un impact important asupra siturilor, acesta poate fi aprobat în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Directiva privind habitatele numai dacă: nu există alternative; este justificat de „motive imperative de interes general”; și se iau măsuri compensatorii corespunzătoare. În anumite cazuri, înaintea aprobării proiectului este nevoie de un aviz al Comisiei⁴. Autoritățile poloneze au responsabilitatea de a se asigura că procedura descrisă mai sus este pusă în aplicare în mod corespunzător.

Conform informațiilor de care dispune Comisia, la 21 decembrie 2020, autoritățile poloneze au inițiat o procedură de acordare a autorizației de mediu pentru proiect⁵. În prezent, autorităților le revine obligația de a efectua o evaluare cuprinzătoare a impactului proiectului asupra mediului, inclusiv o analiză a impactului acestuia asupra integrității rețelei Natura 2000 în cauză, și de a consulta publicul care ar putea fi interesat de proiect.

În ceea ce privește posibila neconformitate a proiectului cu Directiva EIM, Comisia a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (ref. 2016/2046) împotriva Poloniei pentru netranspunerea Directivei EIM. În avizul său motivat din 7 martie 2019, emis în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Comisia a conchis că Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei EIM în cazul a opt legi speciale. Ar trebui remarcat însă că legea specială privind investițiile în construcția de porturi externe, care a fost adoptată de Polonia la 9 august 2019, nu face explicit obiectul acestei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Conform informațiilor de care dispune Comisia, în Polonia este în curs o modificare a cadrului juridic în vederea remedierii acestor deficiențe.

În ceea ce privește impactul transfrontalier al proiectului, pe baza informațiilor disponibile, Comisia înțelege că pregătirea raportului EIM pentru acest proiect (inclusiv evaluarea posibilului impact transfrontalier asupra mediului) este încă în desfășurare. În consecință, evaluarea impactului transfrontalier al proiectului nu a fost încă efectuată. Odată acesta finalizat, autoritățile poloneze trebuie să decidă dacă ar trebui lansate consultări transfrontaliere cu Germania.

Concluzii

În prezent, Comisia nu dispune de dovezi care să ateste că proiectul nu se conformează legislației UE. Având în vedere că procedura de autorizare este în curs, petiționarul ar trebui să contacteze autoritățile poloneze competente pentru a le comunica preocupările sale.

În ceea ce privește cazurile orizontale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor referitoare la transpunerea necorespunzătoare a Directivei EIA, Comisia monitorizează îndeaproape situația

⁴ Orientările Comisiei privind articolul 6 din Directiva privind habitatele oferă informații mai detaliate cu privire la aplicarea acestor dispoziții:

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/RO_art_6_guide_jun_2019.pdf

⁵ Anunțul directorului regional pentru protecția mediului din Szczecin (ref. WONS-OŚ.420.29.2020.KK.3)

<https://www.google.be/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiarZ-XjabvAhULyqQKHQoiBWMQFjAAegQIARAD&url=http%3A%2F%2Fbip.um.swinoujscie.pl%2Fattachments%2Fdownload%2F70072&usg=AOvVaw0DTkm9iQhBpngWrRHM8aWZ>

și, dacă neîndeplinirea obligațiilor persistă, Comisia poate lua măsuri suplimentare.

4. Răspunsul Comisiei, primit la 15 septembrie 2023

La 27 aprilie 2023, autoritățile poloneze au transmis Comisiei Europene o notificare în vederea obținerii unui aviz în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Directiva privind habitatele cu privire la construirea unui terminal de containere în Świnoujście. Avizul Comisiei Europene este necesar deoarece autoritățile poloneze consideră că proiectul va avea un important impact negativ pentru situl Natura 2000 PLH320019 Wolin i Uznam, printre altele, asupra tipului prioritar de habitat 2130 „dune gri” și este justificat de motive cruciale de interes public major cu caracter socioeconomic.

Concluzii

Comisia a evaluat cererea de aviz și a solicitat autorităților poloneze clarificări suplimentare. Autoritățile au răspuns la 21 iulie 2023. Comisia analizează în prezent răspunsul autorităților.

Conform informațiilor de care dispune Comisia în temeiul obligațiilor Convenției de la Espoo⁶, autoritățile poloneze au lansat și un proces de consultare transfrontalieră pe baza acestui proiect cu autoritățile germane. Raportul privind evaluarea impactului proiectului asupra mediului a fost prezentat Germaniei în decembrie 2022. În iulie 2023 investitorul a dat răspunsuri la întrebările suplimentare adresate de autorități. Ca răspuns la solicitarea Germaniei, autoritățile poloneze au convenit totodată să organizeze consultări interguvernamentale, astfel cum se prevede la articolul 5 din convenție.

⁶ Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo)